

UDENRIGSMINISTERIET

Den

Udenrigsudvalgets spørgsmål 47 af
18. juli 2005 til skriftlig besvarelse

Spørgsmål nr. 47:

Hvordan forholder ministeren sig til kritikken i DIIS' arbejdspapir af Afrikapolitikens afdækning af konflikter omkring adgangen til naturressourcer (jf. s. 17)?

Svar:

1. Arbejdspapiret fra DIIS kritiserer den danske Afrika-politik for at indeholde en utilstrækkelig beskrivelse af de magtrelationer, der ligger til grund for interessekonflikter om adgangen til naturressourcer. Det drejer sig særligt om stærke samfundsaktørers interesse i at opretholde konfliktsituationer.
2. Den danske Afrika-analyse har et betydeligt fokus på konflikt på det afrikanske kontinent og de forhold, der bidrager til at fremme konflikter – både når de bryder ud, og når de er brudt ud, hvilket arbejdspapiret fra DIIS også anerkender. Afrika-analysen anfører således en lang række faktorer, der bidrager til konflikt, og forklarer hvordan. En af de faktorer, der ligger til grund for konflikter i Afrika, og som fremhæves i den danske Afrika-analyse, er kampen om naturressourcer.
3. Afrika-analysen understreger, at naturressourcer ofte kan være medvirkende årsag til konflikter, idet grupper i et samfund – ofte etniske grupper – strider om adgangen til naturressourcerne. Det understreges også i Afrika-analysen, at naturressourcer kan være en vigtig finansieringskilde, som er med til at forlænge konflikter.
4. Disse konflikter om adgang til naturressourcer opstår bl.a., fordi de berørte afrikanske stater har en utilstrækkelig regulering og forvaltning af adgangen til dyrebare naturressourcer. Dominerende aktører i et givet afrikansk land kan have betydelige interesser i at fastholde en konfliktsituation for at undgå en effektiv og uvildig kontrol med disse naturressourcer. Dermed bevares de dominerende parters mere eller mindre egenrådige adgang til de naturressourcer, som finansierer en fortsat konflikt, og dermed bevares også de dominerende parters adgang til egen berigelse. Opretholdelse af en konfliktsituation bliver med andre ord ensbetydende med fastholdelse af egen magtposition.
5. Denne forståelse af sammenhængen mellem naturressourcer og konflikter ligger også til grund for den danske Afrika-politik, idet der heri peges på nødvendigheden af at arbejde for dels et øget internationalt fokus på naturressourcers betydning i konflikter, dels en fælles definition af, hvad der forstås ved konfliktressourcer. Derudover påpeges det i øvrigt i Afrika-politikken, at øget gennemsigtighed og bekæmpelse af den omfattende korrupsion i en række

afrikanske lande er nødvendig. Dette er også relevant for forholdet mellem naturressourcer og konflikter, hvor der som beskrevet ofte er en betydelig sammenhæng mellem en mere eller mindre ukontrolleret adgang til naturressourcer og opretholdelse af en konfliktsituation.

6. Denne indsigt afspejles allerede i Danmarks internationale engagement for konfliktforebyggelse i Afrika. Det gælder bl.a. Kimberley-processen, hvor målet er implementering af fælles oprindelsescertifikater for uslebne diamanter, og Danmarks aktuelle medlemskab af FN's Sikkerhedsråd, hvor Danmark bl.a. er formand for sanktionskomitéen for Liberia.

7. Det er imidlertid vigtigt at erindre, at konflikterne i Afrika ofte har flere og mere komplekse årsager. Kun gennem en sammenhængende tilgang til konflikthåndtering vil konflikterne kunne forebygges og løses for dermed at bane vej for fred, vækst og udvikling i Afrika.